

Erasmus+

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

University of Belgrade
Faculty of Law
JEAN MONNET CHAIR IN
EUROPEAN ENVIRONMENTAL LAW

Представљање активности Жан Моне Катедре за европско еколошко право на стручном скупу Савета Европе

У уторак, 22. септембра 2020. године у Београду, у организацији Савета Европе, одржан је стручни скуп на тему „Заштита животне средине и људска права: национална и перспектива Европског суда за људска права“. Заштита права на здраву, сигурну, еколошки уравнотежену и одрживу животну средину сагледана је из перспективе људских права и праксе Европског суда за људска права, као и из угла националног правног оквира којим се регулише заштита животне средине са посебним освртом на грађански, кривични и управни аспект - у теорији и у пракси. Током скупа су размењена мишљења и искустава између правних стручњака, представника Савета Европе и Европског суда за људска права као и представника домаћих правосудних институција, судова, тужилаштава, Правосудне академије. Проф. др Мирјана Дреновак-Ивановић, је у уводном обраћању говорила о „Заштити животне средине на националном нивоу са посебним освртом на грађански, управни и кривични аспект – теорија и пракса“. Том приликом представљене су активности Жан Моне Катедре за европско еколошко право.

У наставку сарадње са Саветом Европе, 10 најуспешнијих студената са програма који се реализују у оквиру Жан Моне Катедра за европско еколошко право добило је прилику да учествује у регионалној Летњој школи „Животна средина и људска права“, која се одржава у Требињу у периоду 5-9. јул 2021. године. Летњу школу организује Генерални директорат за људска права и владавину права Савета Европе за студенте правних факултета из Србије, Босне и Херцеговине, Црне Горе и Северне Македоније.

Presentation of the activities of the Jean Monnet Chair for European Environmental Law at the expert meeting of the Council of Europe

On Tuesday, September 22, 2020, an expert meeting on "Environmental protection and human rights: national and European Court of Human Rights perspective" was held in Belgrade, organized by the Council of Europe. The protection of the right to health, safety, an ecologically balanced and sustainable environment is viewed from the perspective of human rights and the practice of the European Court of Human Rights, as well as from the point of view of the national legal framework that regulates the legal aspects of environmental protection and legality of environmental protection - in theory and in practice. During the meeting, opinions and experiences were exchanged between legal experts, representatives of the Council of Europe and the European Court of Human Rights, as well as representatives of domestic judicial institutions, courts, prosecutor's offices, and the Judicial Academy. Prof. Dr. Mirjana Drenovak-Ivanović, in her opening speech, reported on "Environmental protection at the national level with special reference to civil, administrative and criminal aspects - theory and practice". On that occasion, the activities of the Jean Monnet Chair in European Environmental Law were presented.

In continuation of the cooperation with the Council of Europe, the 10 most successful students from the programs implemented within the framework of the Jean Monnet Chair for European Environmental Law were given the opportunity to participate in Summer School, Environmental Protection and Human Rights 5. -9. July 2021. The summer school is organized by the General Director for Human Rights and the Rule of Law of the Council of Europe for law school students from Serbia, Bosnia and Herzegovina, Montenegro and North Macedonia.

New course: Introduction to European environmental law

On Tuesday, September 29, 2020, a new course Introduction to European environmental law was organized by the Jean Monnet Chair in European Environmental Law. The course was organized online (webex platform). Student of the University of Belgrade Faculty of Geography had an opportunity to to develop knowledge on basic topics of the EU environmental law and policy and to discuss on it. The discussions with participants brought added value to the course, to lecturers (Prof. Dr. Mirjana Drenovak-Ivanović and Assist. Marija Vljaković), who face various approaches of students and spheres of interest. It helped students other than law to adopt legal reasoning, to have overview on EU environmental law and to understand its importance. Participants who attended the course could further disseminate their knowledge among colleagues and are ready to work in a team with lawyers one they would be in position to solve environmental issues.

Награда Министарства за европске интеграције за студенти мастер студија за еколошко право

Конкурс за избор најбољих студентских радова о Европској унији Министарства за европске интеграције био је отворен за све студенте основних и мастер студија. Као студент мастер студија из еколошког права на Правном факултету Универзитета у Београду, који се изводи у оквиру Жан Моне Катедре за европско еколошко право, студенткиња Јелена Јеремић је учествовала на конкурс са радом на тему „Одлучујући разлози Европске уније за пружање подршке Републици Србији у остваривању циљева еколошке компоненте одрживог развоја" и освојила треће место. У раду се износи анализа једног од пет

предложених питања конкурса: „Зашто Европска унија подржава постизање одрживог развоја Србије и може ли Европски зелени договор за Западни Балкан убрзати наше достизање циљева одрживог развоја до 2030. године?" <https://www.mei.gov.rs/upload/documents/publikacije/Brosure%20nove/20/zbornik-2020.pdf>

Students of the Master in environmental law awarded by the Ministry of European Integration

The competition for the selection of the best student works on the European Union of the Serbian Ministry of European Integration was open to all undergraduate and master's students. As a master's student in environmental law at the Faculty of Law of the University of Belgrade, which is conducted as part of the Jean Monnet Chair in European Environmental Law, student Jelena Jeremić participated in a competition with a work "Decisive reasons of the European Union for providing support to the Republic of Serbia in achieving the goals of the environmental component of sustainable development" and won third place. The paper presents an analysis of one of the five proposed questions of the competition: "Why does the European Union support the achievement of sustainable development in Serbia and can the European Green Deal for the Western Balkans accelerate our achievement of the goals of sustainable development to 2030?" The paper is published in Collection of papers available at <https://www.mei.gov.rs/upload/documents/publikacije/Brosure%20nove/20/zbornik-2020.pdf>

Жан Моне Катедра за европско еколошко право

У петак, 16. октобра 2020. године одржана је онлајн свечаност којом је обележен почетка рада Жан Моне Катедре за европско еколошко право у школској 2020/2021. години. На свечаности су представљени предавачи и теме које ће бити анализирани на Правној клиници за еколошко право, као првом у низу курсева организованих под окриљем Катедре.

На свечаности су говорили Милан Мариновић, Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, Оља Јовичић, генерални секретар Стручне службе Заштитника грађана и мр Оливера Зуровац Кузман начелница одељења за деморатизацију Мисије ОЕБСа у Србији. Модератор скупа је била проф. др Мирјана Дреновак-Ивановић, носилац Жан Моне Катедре за европско еколошко право.

Jean Monet Chair in European Environmental Law - opening ceremony

On Friday, October 16, 2020, an online ceremony was held to mark the start of the Jean Monnet Chair in European Environmental Law activities in the academic year 2020/2021. At the ceremony, lecturers and topics that will be analyzed at the Legal Clinic for Environmental Law, as the first in a series of courses organized under JMC, were presented.

Speaking at the ceremony were Milan Marinović, Commissioner for Information of Public Importance and Personal Data Protection, Olja Jovičić, Secretary General of the Professional Service of the Protector of Citizens, and Olivera Zurovac Kuzman, MA, Head of the Department for Democratization of the OSCE Mission in Serbia. The moderator of the ceremony was Prof. Dr. Mirjana Drenovak-Ivanović, holder of the Jean Monnet Chair in European Environmental Law.

Жан Моне Катедре за европско еколошко право представљена на обуци судија о примени еколошког права

Правосудна академија у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а је организовала други циклус основне обуке на тему Еколошко право. Обука се састоји из четири дела, а намењена је судијама и судијским помоћницима привредних судова, као и заменицима јавних тужилаца који поступају у овој материји. Током октобра и новембра 2021. године, проф. др Мирјана Дреновак-Ивановић је одржала низ онлајн предавања. Том приликом, представљен је рад Жан Моне Катедре за европско еколошко право.

Activities of Jean Monet Chair in European Environmental Law presented at the training of judges on the application of environmental law

The Judicial Academy, in cooperation with the OSCE Mission, organized the second cycle of basic training on Environmental Law. The training consists of four parts, and is intended for judges and assistant judges of commercial courts, as well as deputy public prosecutors who act in this matter. During October and November 2021, Prof. Dr. Mirjana Drenovak-Ivanović held a series of online lectures. On that occasion, the work of the Jean Monnet Chair for European Environmental Law was presented.

Почетак предавања на Правној клиници за еколошко право

У петак, 16. октобра 2020. године, обележен је почетак предавања и активности у оквиру Правне клинике за еколошко право. Правна клиника за еколошко право је почела са радом октобра 2015. год. Октобра 2020. године, бележи почетак рада шесте генерације. Радом Правне клинике за еколошко право руководи проф. др Мирјана Дреновак-Ивановић. Као и претходних година, у школској 2020/2021. год. траје два семестра. Мисија ОЕБС-а у Србији је, као наставак успешне сарадње на развоју специјалистичких и мастер студија у области еколошког права, и ове године подржала рад Правне клинике за еколошко право. Настава и рад са студентима на проналажењу решења за постављене хипотетичке случајеве, одвија се у оквиру активности Жан Моне Катедре за европско еколошко право.

У првом семестру студенти су имали интензиван интерактивни тренинг. Проф. др Мирјана Дреновак-Ивановић је одржала предавања на теме Извори еколошког права у правном поретку Србије, Право на приступ еколошким информацијама, Укључивање јавности у доношење еколошких одлука, Посебности управног поступка у стварима од значаја за заштиту животне средине, Накнада штете у животној средини: постојећа решења и нацрт Закона о одговорности за штету у животној средини и Еколошко право Европске уније: Пракса Суда правде ЕУ, Значај енергетике и однос са климатским променама, Енергетско право и политике у ЕУ, Енергетској заједници и промене позитивног права. Данијела Синђелић, основни јавни тужилац у Обреновцу, је одржала предавање на тему Увиђај у еколошким стварима - опасан отпад. Бранислава Вучковић, заменик јавног тужиоца у Апелационом јавном тужилаштву у Новом Саду, је одржала предавање на тему Прикупљање доказа и вођење поступака у предметима са елементом заштите животне средине. Оља Јовичић, генерални секретар Стручне службе Заштитника грађана, је одржала предавање на тему Заштита права на здраву животну средину у пракси Заштитника грађана.

Адвокатски приправник Андреа Милошевић, која је током студија похађала Правну клинику за еколошко право и завршили мастер академске студије Правног факултета - еколошкоправни модул, одржала је предавања на тему Грађанскоправна заштита права на здраву животну средину у судској пракси. Христина Војводић, правна саветница у области енергетике и заштите животне средине, која је током основних студија похађала предавања из Еколошког права, Правну клинику за еколошко право и Школу еколошког права, и Варвара Алексић, правна саветница за енергетику и животну средину која је током основних студија похађала предавања из Еколошког права, Школу еколошког права, и одбранила заврни мастер рад из предмета Еколошко право ЕУ на Правном факултету, одржале су предавање на тему Заштита животне средине и енергетска политика и право у Србији: улога органа јавне власти и појединаца у заштити ваздуха. Проф. др Милан Шкулић је одржао предавање на тему Систем еколошких деликата и врсте прекршајних санкција. Судија Сениша Важић је одржао предавање на тему Кривичноправна заштита права на здраву животну средину у судској пракси. Проф. др Бојана Чучковић је одржала предавање на тему Еколошка штета у међународном праву и заштита животне средине. Сва предавања су одржана онлајн преко *CiscoWebex* платформе чије је коришћење обезбедио Правни факултет Универзитета у Београду.

У складу са Споразумом о сарадњи Правног факултета, Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности и Заштитника грађана, који је потписан марта 2016. године, студенти који похађају Правну клинику за еколошко право имају прилику да обаве студентску праксу у канцеларији Повереника и Заштитника грађана. Ове године се за обављање двонедељне праксе код Повереника пријавило 20 студената, а код Заштитника грађана 20 студената. Априла 2016. године потписан је и Споразум о сарадњи са Министарством за заштиту животне средине, где је ове године праксу похађало 6 студената. Октобра 2017. године потписан је и Споразум о сарадњи са Прекршајним судом. У другом семестру студенти су били у прилици да решавају хипотетичке случајеве и примењују знање стечено током првог семестра и искуство у раду током праксе коју су обавили у партнерским установама. Имајући у виду отворена питања примене Закона о бесплатној правној помоћи, као и ограничења која су уследила услед ширења пандемије COVID-19, студенти су били у прилици да решавају хипотетичке случајеве које је припремила проф. др Мирјана Дреновак-Ивановић у сарадњи са партнерским установама у којима је била предвиђена студентска пракса.

Априла 2020. године, закључен је нови споразум између Правног факултет Универзитета у Београду и Програма Уједињених нација за развој (УНДП). На основу споразума, УНДП је подржао рад студената Правне клинике за еколошко право и мастер студија еколошко-правног под-модула, који су били у прилици да припреме Нацрт Закона о заштити животне средине. Студенти су током школске 2020/2021. године били у прилици и да учествују у припреми анализе Европског зеленог договора (*European Green Deal*), Извештаја о обавезама које произилазе за државе чланице ЕУ након усвајања сета стратешких докумената којима се разрађује Европски зелени договор, утицају који ће оне имати на еколошко право Србије. Анализом стратешких и појединачних аката усвојених у државама чланицама ЕУ, студенти су били у прилици да узму учешће у припреми извештаја о примени Европског зеленог договора после 2035. године и укажу на то како државе чланице виде резултате примене начела одрживог развоја и приступа који произилазе из кружне економије.

Правну клинику за еколошко право у школској 2020/2021. год. похађало 100 студената.

Информације о активностима Правне клинике за еколошко право се могу пронаћи на <http://wp2008.ius.bg.ac.rs/klinika04/> .

Opening of semester at the Legal Clinic for Environmental Law

Friday, October 16, 2020, marked the beginning of lectures and activities within the Legal Clinic for Environmental Law. The Legal Clinic for Environmental Law started operating in October 2015. November 2019 marks the beginning of the work of the fifth generation. The work of the Legal Clinic for Environmental Law is managed by Prof. Dr. Mirjana Drenovak-Ivanović. In the 2020/2021 school year course is organized in two semesters. As a continuation of the successful cooperation in the development of specialist and master's studies in the field of environmental law, the OSCE Mission in Serbia supported the work of the Legal Clinic for Environmental Law in fall semester. Teaching and working with students on finding solutions for hypothetical cases takes place within the activities of Jean Monne Chair in European Environmental Law in spring semester.

In fall semester, students have intensive interactive training. Prof. Dr. Mirjana Drenovak-Ivanović held lectures on the topics: Sources of environmental law in the legal system of Serbia, Right to access to environmental information, Involvement of the public in environmental decision-making, Peculiarities of the administrative procedure in matters of importance for environmental protection, Compensation for damage to the environment: existing decisions and draft of the Law on Environmental Liability and Environmental Law of the European Union: Practice of the Court of Justice of the EU. Danijela Sinđelić, the public prosecutor, held a lecture on the topic of Investigation into environmental matters - hazardous waste. Branislava Vučković, deputy public prosecutor in the Appellate Public Prosecutor's Office in Novi Sad, held a lecture on the topic of gathering evidence and conducting proceedings in cases with an element of environmental protection. Olja Jovičić, Secretary General of the Expert Service of the Protector of Citizens, held a lecture on the topic of Protection of the right to a healthy environment in the practice of the Protector of Citizens. Prof. Milan Škulić, Ph.D., gave a lecture on the topic System of environmental offenses and types of misdemeanor sanctions. Judge Siniša Važić held a lecture on the topic of criminal law protection of the right to a healthy environment in judicial practice. Judge Milan Marinović gave a lecture on Violations in the field of environmental protection. Prof. Dr. Bojana Čučković, gave a lecture on Environmental Damage in International Law and Environmental Protection. Andrea Milošević, legal trainee and alumni of environmental law programs at the University of Belgrade Faculty of Law, who attended the Legal Clinic for Environmental Law during bachelor studies and completed master's studies at the Faculty of Law - environmental law module, held lectures on the topic of Civil Law Protection of the Right to a Healthy Environment in Judicial Practice. Hristina Vojvodić, a legal advisor in the field of energy and environmental protection, who during her undergraduate studies attended lectures in Environmental Law, the Legal Clinic for Environmental Law and the School of Environmental Law, and Varvara Aleksić, a legal advisor for energy and the environment, who during her undergraduate studies attended lectures in Environmental Law, School of Environmental Law, and defended the final master's thesis in the subject Environmental Law of the EU at the Faculty of

Law, held a lecture on the topic Environmental protection and energy policy and law in Serbia: the role of public authorities and individuals in air protection.

In accordance with the Agreement on Cooperation between the Faculty of Law, the Commissioner for Information of Public Importance and Protection of Personal Data and the Protector of Citizens, which was signed in March 2016, students who attend the Legal Clinic for Environmental Law have the opportunity to attend a student internship in the office of the Commissioner and Protector of Citizens. This year, 7 students applied for a two-week internship with the Commissioner, and 6 students with the Protector of Citizens. In April 2016, an agreement on cooperation with the Ministry of Environmental Protection was signed, where 12 students are attending the internship this year. In October 2017, an agreement on cooperation with the Misdemeanor Court was signed, where 7 students are attending practice this year. In the second semester, students will have the opportunity to work with clients. Bearing in mind the open questions of the application of the Law on Free Legal Aid, the cases will be analyzed as hypothetical cases.

In April 2020, a new agreement was concluded between the Faculty of Law of the University of Belgrade and the United Nations Development Program (UNDP). On the basis of the agreement, UNDP supported the work of the students of the Legal Clinic for Environmental Law and the master's study of the environmental-legal sub-module, who had the opportunity to prepare the Draft Law on Environmental Protection. Students are during the 2020/2021 school year had the opportunity to participate in the preparation of the analysis of the European Green Deal, the Report on the obligations arising for EU member states after the adoption of a set of strategic documents that elaborate the European Green Deal, the impact they will have on Serbia's environmental law . By analyzing the strategic and individual acts adopted in the EU member states, the students had the opportunity to take part in the preparation of the report on the implementation of the European Green Deal after 2035 and indicate how the member states estimate the results of the application of the principles of sustainable development and approaches arising from the circular economy.

Legal clinic for environmental law in the 2020/2021 school year is attended by 100 students.

Настава на Мастер студијама за еколошко право

5. новембра 2020. почела предавања из предмета Еколошко право. Током 30 часова наставе, студенти су били у прилици да стекну продубљено знање и разумевања процеса настанка, развоја и промена у еколошком праву, изучавају појмове и принципе еколошког права, упознају се са међународним и домаћим изворима еколошког права, упознају се са правним актима Европске уније у области еколошког права и процесом хармонизације нашег права са правом Европске уније у области еколошког права, стекну опште знањ о еколошкој политици, развију способност за разумевање личне улоге појединца у даљем току развоја еколошког права. Посебна пажња посвећена је улози коју пракса Суда правде Европске уније има на развој еколошког *acquis*-а и даљи развој еколошког права и анализи предмета који имају кључну улогу за разумевање појединих института еколошко правне заштите.

New semester at the Master's studies in environmental law

Course on Environmental law, as the first course of Master's studies in environmental law started on November 5, 2020. During the 30 hours of lectures, students have the opportunity to gain in-depth knowledge and understanding of the process of creation, development and changes in environmental law, study concepts and principles of environmental law, become familiar with international and domestic sources of environmental law, become familiar with legal acts of the European Union in the field of environmental law and through the process of harmonizing our law with the law of the European Union in the field of environmental law, acquire general knowledge about environmental policy, develop the ability to understand the personal role of the individual in the further development of environmental law. Special attention is paid to the role that the practice of the Court of Justice of the European Union has on the development of the environmental law and the further development of environmental law and the analysis of cases that play a key role in the understanding of certain institutes of environmental legal protection.

Настава на Мастер студијама за еколошко право

11. децембра 2020. године почела су предавања из предмета Приступ правди у еколошким стварима у обиму од 15. часова наставе. Курс има за циљ стицање продубљеног знања и разумевања појма еколошке правде, појма и правне природе еколошке управне ствари и основних елемената приступа правди у еколошким стварима. Током курса студенти ће бити у прилици да се упознају са основним елементима приступа правди у еколошким стварима у материјалноправном и процесноправном домену управног деловања према стандардима формулисаним у оквиру Уједињених нација и Европске уније. Током курса биће анализирани упоредноправни модели приступа правди у еколошким стварима и указано на степен имплементације Архуске конвенције у Србији. Курс има за циљ упознавање студената са улогом јавности у доношењу еколошких одлука, правом јавности на приступ еколошким информацијама и правом на ефикасну правну заштиту у еколошким управним стварима. Посебна пажња се посвећује анализи праксе Суда правде Европске уније у којима се разматрају питања од значаја за хармонизацију права држава чланица са правом ЕУ у областима примене Архуске конвенције.

Master's course Access to environmental justice is in the air

On December 11, 2020, began master course Access to justice in environmental matters. The course aims to acquire in-depth knowledge and understanding of the concept of environmental justice, the concept and legal nature of environmental administrative matters and the basic elements of access to justice in environmental matters. The course consists of 15 teaching hours. During the course, students will have the opportunity to become familiar with the basic elements of access to justice in environmental matters in the substantive and procedural domain of administrative action according to the standards formulated within the United Nations and the

European Union. During the course, comparative legal models of access to justice in environmental matters will be analyzed and the degree of implementation of the Aarhus Convention in Serbia will be pointed out. The course aims to acquaint students with the role of the public in environmental decision-making, the public's right to access environmental information and the right to effective legal protection in environmental administrative matters. Special attention is paid to the analysis of the practice of the Court of Justice of the European Union in which issues of importance for the harmonization of the law of the member states with the law of the EU in the areas of application of the Aarhus Convention are considered.

An advanced course in the field of environmental protection for PhD students in Public law: Environmental protection in administrative procedure and administrative disputes

Within the framework of the present curriculum, December 8th, 15th, 22nd 2020, Prof. Dr. Mirjana Drenovak-Ivanović gave a series of speeches on Environmental protection in administrative procedure and administrative disputes. The course was offered as an advanced course in the field of environmental protection for PhD students in Public law. With the new methodology, students were able not only to attend the lectures but also to analyze and create case studies that evidence different possibilities for environmental protection in administrative procedures and administrative disputes and to compare them with the systems established in EU environmental law. At the end of course students were able to formulate the problem that had been the subject of scientific and analytical research, define and conduct research, and to present the results of the research in various scientific forms on different models of environmental protection in administrative procedures and administrative disputes. The new methodology, using case studies to compare approaches in national and EU law was presented at tutorials available at Moodle.

Семинар о институтима управног уговора и ЈПП

У оквиру Жан Моне Катедре за европско еколошко право 9. марта и 16. марта одржана су предавања о два актуелним областима у којима се сусрећу управно и еколошко право.

На првом делу курса, студенти су се ближе упознали са институтом јавно-приватног партнерства (ЈПП), као специфичним инструментом сарадње јавног и приватног сектора. Посебан осврт дат је на примену пројеката ЈПП у области водоснабдевања и изазовима који су повезани са учешћем приватног сектора у овој области. Студенти су кроз радионицу имали прилику да размотре важећи законски оквир и предложе решења за његово унапређење, како би се широј јавности омогућило да учествује у доношењу одлука о реализацији оваквих пројеката, који су од несумњивог утицаја на квалитет живота грађана.

Други део курса био је посвећен еколошким и управно-правним проблемима у вези са изградњом мини-хидроелектрана у Србији. Након дискусије, и осврта на одлуку Врховног касационог суда у овој материји, студенти су имали прилику да решавају практичне случајеве и у улози органа управе, односно Управног суда, реше хипотетички случај и донесу одговарајућу одлуку.

Семинар је водила асистент Бојана Тодоровић. Полазници семинара су били студенти Правне клинике за еколошко право, Мастер студија за еколошко право и

докторских студија, као и колеге из Министарства животне средине, Сталне конференције градова и општина, Привредне коморе Србије, државни службеници, адвокатски и судијски приправници и представници еколошких удружења. Полазници су добили сертификате о похађању. Припремни материјал је доступан на: <https://prezi.com/qesigqokicbk/copy-of-upravni-ugovori-i-jpp/>.

Seminar on Changes in administrative law and environmental *acquis*

As part of the Jean Monnet Chair in European Environmental Law, on Tuesday March 9 and Tuesday March 16, 2021 a seminar on two current areas where administrative and environmental law meet was organized.

In the first part of the course, students became more familiar with the Institute of Public-Private Partnership (PPP), as a specific instrument of cooperation between the public and private sectors. A special review is given to the implementation of PPP projects in the field of water supply and the challenges associated with the participation of the private sector in this field. Through the workshop, students had the opportunity to review the current legal framework and propose solutions for its improvement, in order to enable the general public to participate in decision-making on the implementation of such projects, which undoubtedly have an impact on the quality of life of citizens.

The second part of the course was devoted to environmental and administrative-legal problems related to the construction of mini-hydroelectric power plants in Serbia. After the discussion, and a review of the decision of the Supreme Court of Cassation in this matter, the students had the opportunity to solve practical cases and in the role of the administrative body, i.e. the Administrative Court, solve a hypothetical case and make an appropriate decision.

Assistant Bojana Todorović led the seminar. The participants of the seminar were students of the Legal Clinic for Environmental Law, Masters in Environmental Law and doctoral studies, as well as colleagues from the Ministry of the Environment, civil servants, legal and judicial interns and representatives of environmental associations. Attendees received certificates of attendance. The preparatory material is available at: <https://prezi.com/qesigqokicbk/copy-of-upravni-ugovori-i-jpp/>.

Састанак тима Жан Моне Катедре за европско еколошко право

15. септембра, 20. октобра, 1. децембра, 25. децембра 2020. године, као и током марта, априла, маја и јуна 2021. године, одржани су састанци тима Жан Моне Катедре за европско еколошко право коме су присуствовале проф. др Мирјана Дреновак-Ивановић, асистент Марија Влајковић и асистент Бојана Тодоровић. Састанци су одржани и са проф. др Иваном Крстић и проф. др Бојаном Чучковић. На састанцима је анализиран квалитет рада и предавања која су одржана у првом и другом семестру у оквиру Жан Моне Катедре. На састанку су анализирани и резултати студентских евалуација о квалитету извођења наставе. Оцењено је да су сва предавања одржана у складу са планом рада Жан Моне

Катедре за европско еколошко право а да су курсеви оцењени високим просечним оценама. Резултату рада и евалуација ће бити представљени проф. др Зорану Мирковићу, декану Правног факултета Универзитета у Београду и достављени одсеку за међународну сарадњу Универзитета у Београду.

Meeting of the Jean Monnet Chair in European Environmental Law team

Jean Monnet Chair in European Environmental Law team organized meetings on September 15, October 20, December 1, December 25, 2020, as well as during March, April, May and June 2021, meetings. Meetings were attended by prof. Dr. Mirjana Drenovak-Ivanović, assistant Marija Vlajković and assistant Bojana Todorović. Meetings were also held with prof. Dr. Ivan Krstić and Prof. Dr. Bojan Čučković.

At the meetings, the quality of the work and lectures held in the first and second semesters within the Jean Monnet Chair was analyzed. At the meeting, the results of student evaluations on the quality of teaching were analyzed. It was assessed that all lectures were held in accordance with the work plan of the Jean Monnet Chair for European Environmental Law and that the courses were rated with high average marks. The result of work and evaluation will be presented by prof. Dr. Zoran Mirković, Dean of the Faculty of Law of the University of Belgrade and delivered to the International Cooperation Department of the University of Belgrade.

Семинар о методологији израде Закона и подзаконских аката и припреми стратешких докумената

За студенте Правне клинике за еколошко право током фебруара 2021. године, одржана су предавања о методологији израде Закона и подзаконских аката, као и о припреми стратешких докумената. Предавањима су присуствовали и студенти мастер стидудија јавноправног модула, еколошкоправног под-модула, као и адвокатски приправници.

Seminar on the methodology of drafting the Law and by-laws and the preparation of strategic documents

Students of the Legal Clinic for Environmental Law, master course in environmental law and legal trainees had an opportunity to attend a seminar on methodology of drafting the Law and by-laws and the preparation of strategic documents during February 2021. After an introductory speech had provided by Prof. Dr. Mirjana Drenovak-Ivanović, Bojana Todorović, a teaching assistant, presented case studies.

Настава из предмета Еколошко право и стручна група

У понедељак, 22. фебруара 2021. године почела су предавања из предмета Еколошко право. Студенти треће године који слушају предмет еколошко право имају прилику да:

- се упознају са процесом настанка, развоја и промене у еколошког права
- изучавају основне појмове и принципе еколошког права
- се упознају са међународним и националним изворима еколошког права, правним актима Европске уније у области еколошког права
- се упознају са основама еколошког права ЕУ и праксом Европског суда правде
- се упознају са процесом хармонизације нашег права са правом Европске уније у области еколошког права
- стекну општег знања о еколошкој политици
- развију способност коришћења међународних аката у области еколошког права
- развију еколошку свест и способност за разумевање личне улоге појединца у заштити животне средине.

Студенти су у прилици да похађају и стручну групу из еколошког права. Након сваког часа предавања, следи стручна група на којој студенти учествују у решавању хипотетичког случаја који је заснован на правним питањима о којима се дискутује на часовима наставе.

У оквиру Жан Моне Катедре за европско еколошко право израђен је *Reader за стручну групу из еколошког права* и *Reader са анализом најважнији случајева у пракси Суда правде Европске уније*.

Beginning of the course Environmental law (bachelor studies)

The course Environmental Law for student of bachelor studies began on Monday, February 22, 2021. Third-year students studying environmental law have the opportunity to:

- become familiar with the process of creation, development and changes in environmental law
- study the basic terms and principles of environmental law
- become familiar with international and national sources of environmental law, legal acts of the European Union in the field of environmental law
- become familiar with the basics of EU environmental law and the practice of the European Court of Justice
- become familiar with the process of harmonization of our law with the law of the European Union in the field of environmental law
- acquire general knowledge about environmental policy
- develop the ability to use international acts in the field of environmental law

- develop environmental awareness and the ability to understand the individual's personal role in environmental protection.

Environmental law (third year bachelor studies) 38 teaching hours course subjects:

1. Development of environmental and EU environmental policy and law
2. The process of harmonization of national legislation with EU environmental law
3. Transposition and implementation of environmental *acquis*
4. Sources of environmental law and EU environmental law
5. Methodology of research and use of CJEU case law
6. Principals in environmental law and EU environmental law
7. Environmental impact assessment in national law and environmental *acquis* (analysis of case law and review of legal acts on renewable energy – e.g. hydropower plants, windfarms, solar energy farms)
8. Strategic Environmental impact assessment in national law and environmental *acquis* (analysis of case law)
9. The Industrial Emission Directive and its influence on IPPC in national law
10. Implementation of Aarhus convention in national law and environmental *acquis* (analysis of case law)
11. The Ecolabel regulation in national law and environmental *acquis*
12. The Eco-audit regulation in national law and environmental *acquis*
13. Environmental Liability Directive and its influence on changes in national law: Discussion on National Draft Law on environmental liability and analysis of case law
14. Essential issues of climate change law
15. Legal aspects of circular economy and sustainable development

The course combines classical teaching with an interactive discussion of real-life cases and/or hypothetical cases. Students are required to read designated materials prior to the lecture, in order to be able to take part in discussions.

Students have an opportunity to attend a study group in environmental law. After each lecture, there is a study group where students participate in solving a hypothetical case based on the legal issues discussed in class.

As part of the Jean Monnet Chair in European Environmental Law, a Reader was created for the students of environmental law course. Reader with an analysis of the most important cases in the practice of the Court of Justice of the European Union was also prepared for the students of environmental law course.

University of Belgrade
Faculty of Law
JEAN MONNET CHAIR IN
EUROPEAN ENVIRONMENTAL LAW

Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu
Jean Monnet Katedra za evropsko ekološko pravo

Ekološko pravo - stručna grupa

Prof. dr Mirjana Drenovak – Ivanović, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, *Jean Monnet
Chair in European Environmental Law*

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Правна клиника за еколошко право

Рад Правне клинике за еколошко право је настављен и у другом семестру. На уводним часовима у овом семестру, који су одржани у петак, 26. фебруара, студенти су упознати са радом у том семестру и хипотетичким случајевима који су део финалне обуке. Студенти су били у прилици и да исте случајеве решавају применом нашег права и применом еколошког права ЕУ, након чега су следиле дискусија о добијеним решењима.

Legal Clinic for Environmental Law

The work of the Legal Clinic for Environmental Law continued in the second semester. In the introductory classes of this semester, which were held on Friday, February 26, 2021 students were introduced to the work in that semester and the hypothetical cases that are part of the final training. Students had the opportunity to solve the same cases by applying our law and by applying EU environmental law, which was followed by a discussion about the obtained solutions.

Настава из предмета Право климатских промена

У летњем семестру школске 2020/2021. године, студенти четврте године основних студија, су били у прилици да похађају нови курс на Правном факултету Универзитета у Београду Право климатских промена. У оквиру предмета, студенти су били у прилици да чују и прате (*Webex, Moodle*) предавања на теме: Појам права климатских промена, Преговори о конвенцијама, споразумима, декларацијама и протоколима о климатским променама, Положај права климатских промена у праву Европске уније, Право климатски промена и друге гране права, Начела права климатских промена, Извори права климатских промена у праву Србије, Нацрт Закона о климатским променама, Материјалноправна и процесноправна основа заштите права појединаца од повреда које настају као последице климатских промена, Новине у приступу правној заштити због повреда проузрокованих климатским променама у упоредном праву, Надлежност за примену мера ублажавања климатских промена и мера прилагођавања климатским променама, Стратешка процена утицаја на животну средину и климатске промене, Процена утицаја на животну средину и климатске промене, Издавање интегрисане дозволе и климатске промене, Право на приступ информацијама о климатским променама, Појам и правна природа информације о климатским променама, Информације о мерама прилагођавања климатским променама и о мерама ублажавања климатских промена, Право на приступ информацијама о климатским променама и обавезе органа јавне власти, Улога Заштитника грађана у развоју права климатских промена, Пракса Европског суда правде у предметима од значаја за примену управних мера ублажавања климатских промена и насталих последица, Повреде основних људских права као последица климатских промена, Активна легитимација за покретање поступака због повреде права као последице климатских промена. Студенти су се упознали и са водећим случајевима у области права климатских промена у оквиру чега су анализирали правна питања изнета у Народној тужби поводом последица климатских промена (*People's climate case Armando Ferrão Carvalho and others v. the European Parliament the Council, T-330/18*) и њихов утицај на развој еколошког *acquis*-а и права климатских промена, правна питања отворена у предметима *Urgenda* (Rechtbank Den Haag, 24-06-2015, C/09/456689 / HA ZA 13-1396) и *Juliana* (*Juliana v. US, 2015, No. 18/36082, 9th Cir.: Action by young plaintiffs asserting that the federal government violated their constitutional rights by causing dangerous carbon dioxide concentrations*) и њихов утицај на развој права климатских промена. Предавања је изводила проф. др Мирјана Дреновак-Ивановић, која је за студенте приредила и *Reader: Право климатских промена са детаљном анализом актуелних случајева из упоредне праксе*. У оквиру курса је изведена и едукација о системима за трговину емисијама гасова с ефектом стаклене баште на међународном и на нивоу Европске уније као мера ублажавања климатских промена. Проф. др Ивана Крстић је

одржала предавање о правном статусу еколошких избеглица, а проф. др Бојана Чучковић о одговорности државе за штету проузроковану климатским променама.

Course on Climate Change Law is in the air

In summer semester 2020/2021 a course on Climate change law is open for the students of the fourth year of bachelor studies (online: *Webex*, *Moodle* platform). Established in summer semester 2019/2020 as a part of Jean Monnet Chair in European Environmental Law activities, the course is organized to develop knowledge in climate change law and policy and to stimulate teaching and research in this field. The course focus is on key elements of the development of EU environmental law that have contributed to the transposition and implementation of the principles of climate change law. The aim of the course is to determine the competences of EU and Member States in process of negotiation of binding international agreements on climate change and to identify to what extent Member States influence the development of the EU climate change law. Furthermore, the case law of the CJEU relevant for the application of administrative measures preventing climate change and mitigating its consequences will be analyzed. Bearing in mind that the crucial point in creating legal framework to fight against climate change is to define whether and how the climate change effects can be qualified as human rights violations in a strict legal sense during the course decisions of European Court of Human Rights, Inter-American Commission for Human Rights and African Commission on Human and Peoples' Rights that qualified those effects as a violations of human rights and recognize legal principles relating to climate change will be analyzed.

Within the course, students had the opportunity to attend (*Webex*, *Moodle*) lectures on the following topics: The concept of climate change law, Negotiations on conventions, agreements, declarations and protocols on climate change, The position of climate change law in European Union, Relations between Climate change law and other fields of law, Principles of climate change law, Sources of climate change law in Serbian, Draft Law on Climate Change, Substantive and procedural legal basis for the protection of the rights of individuals from injuries arising as a result of climate change, News in access to legal protection due to injuries caused by climate change in comparative law, Jurisdiction for the implementation of climate change mitigation measures and climate change adaptation measures, Strategic assessment of the impact on the environment and climate change, Environmental impact assessment and climate change, Issuance of an integrated permit and climate change, Right to access information on climate change, The right to access information on climate change and obligations of public authorities, The role of the Protector of Citizens in the development of climate change law, Practice of the European Court of Justice in cases from importance for the implementation of administrative measures to mitigate climate change and its consequences, Violations of basic human rights as a consequence of climate change, Active legitimation in climate litigations. The students were also introduced to the leading cases in the field of climate change law, within which they analyzed the legal issues presented in the People's climate case regarding the consequences of climate change (People's climate case Armando Ferrão Carvalho and others v. the European Parliament the Council, T-330/18) and their influence on the development of the environmental acquis and climate change rights, legal issues opened in the cases Urgenda (Rechtbank Den Haag, 24-06-2015, C/09/456689 / HA ZA 13-1396) and Juliana (Juliana v. US, 2015, No. 18/36082, 9th Cir.: Action by young plaintiffs asserting that the federal government violated their constitutional rights by causing dangerous carbon dioxide

concentrations) and their impact on the development of climate change law. Lectures were given by prof. Mirjana Drenovak-Ivanović, Ph.D., who also prepared a Reader for students: The Climate Change Law with a detailed analysis of current cases in comparative law and jurisprudence. As part of the course, a seminar on Challenges in EU environmental law and EU emission trading system was organized. Prof. Dr. Ivana Krstić held a lecture on the legal status of environmental refugees, and Prof. Dr. Bojana Čučković on the state's responsibility for damage caused by climate change.

Одржана едукација студената Правне информатике о проналажењу извора и база података примарног и секундарног еколошког права ЕУ и праксе Европског суда правде и ЕСЉП

Студенти који похађају предавања из Правне информатике - вештине су у зимском семестру 2020/2021. године били у прилици да похађају предавања и прођу обуку о проналажењу извора и база података примарног и секундарног еколошког права ЕУ. Студенти су имали и практичну обуку која се односи на проналажење предмета од значаја за еколошко право и право климатских промена у базама праксе Европског суда правде и Европског суда за људска права. Часовима практичног рада, које је водила асистент Марија Влајковић, присуствовали су и судијски и адвокатски приправници. Материјал са предавања и радионица је доступан на *Moodle* платформи.

Lectures on European Union information on environmental law: sources and databases

As a part of course Legal informatics (4th year of Bachelor studies), in summer semester 2020/2021 students had an opportunity to attend the new course on access to environmental law and policy sources and databases. The practical work classes, led by assistant Marija Vlajković, were also attended by judges and attorney trainees. Material from lectures and workshops is available on the Moodle platform.

The aim of the course is to introduce participants with the basic knowledge and skills, which are needed to gather information about the EU law, EU environmental law and policy (Official Journal of the European Union, Eur-Lex and practice of the CJEU etc.). Lectures within the course will be accompanied by practical demonstrations and exercises. First part of the course would be introduction of general knowledge about EU database search and the second part would be devoted to practical environmental law and policy database search. Each participant would get the opportunity to do a practical database search.

During 13 teaching hours, a following topics were intridused: Sources of EU legal document on the Internet - legislation; Sources of legal document on the Internet – case law; Sources of legal document on the Internet – Offical Gazzette; Primary sources in environmental law; Secondary sources in environmental law - Legal journals, comments of case law, books; Database of legal data relevant for the environmental law; Digitalized official records relevant for the environmental law.

The course increased of the general knowledge about EU and EU legislation. After the completion, participants were able to find the EU documents relevant for the EU law and EU environmental policy and law. They were able to understand the function and characteristic of the main legal and other databases and to conduct successful basic search of those databases.

Настава на Мастер студијама за еколошко право

1. априла 2021. године почела су предавања из Еколошког права и еколошке политике ЕУ. Ове године предавања се изводе помоћу *Moodle* система за извођење наставе и *Cisco Webex* система за колаборацију. Курс има за циљ упознавање студената са комплексном материјом еколошког права и еколошке политике Европске уније у области заштите животне средине. Током курса биће представљени општи оквири политике ЕУ у области заштите животне средине и указано на развој политике ЕУ у области заштите животне средине, циљеве и начела политике ЕУ у области заштите животне средине, надлежност ЕУ у области заштите животне средине, Институције ЕУ надлежне за креирање и спровођење политике и права животне средине, акционе програме ЕУ у области животне средине, као и на тематске стратегије и стратегије одрживог развоја. Курс има за циљ стицање продубљеног знања о изворима еколошког права ЕУ. У том смислу, курс има за предмет анализу примарних и секундарних извора еколошког права ЕУ, хоризонталног законодавства, прописа ЕУ у области нуклеарне безбедности и управљања радиоактивним отпадом, прописа ЕУ у области управљања водама, прописа ЕУ у области атмосферског загађења, прописа ЕУ у области управљања буком, прописа ЕУ у области управљања хемикалијама, прописа ЕУ у области индустријског загађења и управљања ризицима, прописа ЕУ у области генетички модификованих организама, прописа ЕУ у области дивље флоре и фауне и прописа ЕУ у области управљања отпадом. Полазници овогодишњег курса су студенти мастер студија за еколошко право. Курс је похађало и двоје колега из Министарства заштите животне средине, ангажованих који су чланови Радне групе за вођење преговора о Поглављу животна средина и климатске промене, 1 представник локалне самоуправе, двоје адвокатских приправника.

Master course on EU environmental law and policy

The Master course in EU environmental law and policy started on April 1, 2021. This year, lectures are conducted using the Moodle system for teaching and the Cisco Webex system for collaboration. The course is an advanced EU law course attended by the students of the 2nd semester of Master study (Master in environmental law). The course was also attended by three colleagues from the Ministry of Environmental Protection, members of the Working Group for conducting negotiations on the Environment and Climate Change Chapter, 2 representatives of local self-governments, and three legal trainees. The course aims to acquaint students with the complex matter of environmental law and environmental policy of the European Union in the field of environmental protection. During the course, the students had an opportunity to analyse the general framework of the EU law and policy, the goals and principles of the EU policy in the field of environmental protection, the competence of the EU in the field of environmental protection, the EU Institutions responsible for creating and implementation of environmental policy and law,

EU environmental action programs, as well as thematic strategies and sustainable development strategies. Students acquired in-depth knowledge of the sources of EU environmental law. In this sense, the subject of the course was the analysis of primary and secondary sources of EU environmental law, horizontal legislation, EU regulations in the field of nuclear safety and radioactive waste management, EU regulations in the field of water management, EU regulations in the field of atmospheric pollution, EU regulations in the field of management noise, EU regulations in the field of chemicals management, EU regulations in the field of industrial pollution and risk management, EU regulations in the field of genetically modified organisms, EU regulations in the field of wild flora and fauna and EU regulations in the field of waste management.

Пракса за студенте који похађају предмете у области заштите животне средине и климатских промена

У складу са Споразумом о сарадњи Правног факултета, Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, Заштитника грађана, Министарства заштите животне средине, студенти који похађају Правну клинику за еколошко право и мастер студије еколошко правног подмодула имали су прилику да обаве студентску праксу у канцеларији Повереника, Заштитника грађана, Министарству животне средине. Током марта и априла 2021. године двонедељну праксу код Повереника је похађало 20 студената, а код Заштитника грађана 20 студената.

Internship for students attending courses in the field of environmental protection and climate change

In accordance with the Agreement on Cooperation between the Faculty of Law, the Commissioner for Information of Public Importance and the Protection of Personal Data, the Protector of Citizens, the Ministry of Environmental Protection and the Misdemeanor Court, students attending the Legal Clinic for Environmental Law and the master's studies of the environmental law had the opportunity to take a student internship in the office of the Commissioner and the Protector of Citizens. This year, 20 students applied for a two-week internship with the Commissioner, and 20 students for a two-week internship with the Protector of Citizens.

Одржан курс Хармонизација еколошког права Србије и права ЕУ

У оквиру Жан Моне Катедре за европско еколошко право, 29. марта 2021. године одржан је вебинар курс Хармонизација еколошког права Србије и права ЕУ. У уводном излагању, Варвара Алексић, докторанд СЕУ програма Енергетска политика и алумнисткиња програма у области еколошког права на Правном факултету, је указала на могућа решења за климатске промене из перспективе енергетског права и политике. Проф. др Мирјана Дреновак-Ивановић је говорила о статусу и плану законодавне активности у области

заштите животне средине, указала на новине које у наше право уносе Закон о климатским променама, измене и допуне Закона о енергетици и Закона о рударству и геолошким истраживањима, као и Закони о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије и о употреби обновљивих извора енергије. У завршном делу је указано на искуства држава чланица у примени правних правила које уређују област климатских промена. Том приликом је указала и на најновије случајеве у пракси Суда правде Европске уније у овим областима и праксу Енергетске заједнице. Курс је похађало 65 полазника, међу којима су били студенти основних, мастер и докторских студија правног и географског факултета, државни службеници, представници Министарства заштите животне средине, службеници у локалној самоуправи у чијој је надлежности доношење еколошких одлука, представници еколошке инспекције на локалном нивоу, представници еколошких невладиних организација.

Курс је одржан као један од догађаја у оквиру иницијативе Централно европског универзитета (*Open Society University Network*) и *Bard College* о подизању свести о климатским променама међу студентима и ученицима и позиву на акцију да се о овим темама више чује управо на факултетима. Тиме се Правни факултет Универзитета у Београду и Жан Моне Катедра за европско еколошко право придружио догађају *Solve Climate by 2030* у коме је учествовало више од 160 универзитета широм света.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

University of Belgrade
Faculty of Law
JEAN MONNET CHAIR IN
EUROPEAN ENVIRONMENTAL LAW

Training course: Harmonization of Serbian environmental legislation with the EU law

A webinar course Harmonization of environmental law of Serbia and EU law, as a part of Jean Monnet Chair activities, was organized on March 29, 2021. Within opening presentation, Varvara Aleksić, PhD student of the CEU Energy Policy program and alumna of the environmental law program at the Faculty of Law, pointed out possible solutions for climate change from the perspective of energy law and politics. Prof. Dr. Mirjana Drenovak-Ivanović, gave a speech on status and plan of legislative activity in the field of environmental protection, pointed out the new law that introduces the Law on Climate Change, amendments to the Law on Energy and the Law on Mining and Geological Research, as well as the Laws on energy efficiency and rational use of energy and the use of renewable energy sources. In the final part, the experiences of member states in the application of legal rules governing the field of climate change are pointed out. On that occasion, speakers pointed to the latest cases in the practice of the Court of Justice of the European Union in these areas and the practice of the Energy Community.

The course was attended by 65 participants, among whom were undergraduate, master's and doctoral students of the Faculty of Law and Geography, civil servants, representatives of the Ministry of Environmental Protection, officials in the local self-government responsible for

making environmental decisions, representatives of the environmental inspection at the local level, representatives of environmental non-governmental organizations.

The course was held as one of the events within the initiative of the Central European University (Open Society University Network) and Bard College on raising awareness about climate change among students and students and a call to action to hear more about these topics at the faculties. Thus, the Faculty of Law of the University of Belgrade and the Jean Monnet Chair for European Environmental Law joined the Solve Climate by 2030 event, in which more than 160 universities around the world participated.

Одржан курс *Увод у еколошко право ЕУ*

Током априла и маја 2021. године, одржана су предавања у оквиру курса *Увод у еколошко право ЕУ*. Том приликом, асистент Марија Влајковић указала је на основе права ЕУ, а проф. др Мирјана Дреновак-Ивановић на основе Еколошког права ЕУ и утицај ревидиране методологије о преговорима о чланству Србије у ЕУ на поступак преношења и примене еколошког *acquis*-ја. Курсу су присуствовали студенти основних, мастер и докторских студија правног и географског факултета, државни службеници, представници Министарства заштите животне средине, службеници у локалној самоуправи у чијој је надлежности доношење еколошких одлука, представници еколошке инспекције на локалном нивоу, представници еколошких невладиних организација.

Introduction to European environmental law: Summer course

During April and May 2021, lectures were held as part of the Introduction to EU Environmental Law course. On that occasion, assistant Marija Vlajković pointed out the basics of EU law, and Prof. Dr. Mirjana Drenovak-Ivanović on the foundations of EU Environmental Law and the impact of the revised methodology on the negotiations on Serbia's membership in the EU on the process of transfer and application of the environmental *acquis*. The course was attended by undergraduate, master's and doctoral students of the Faculty of Law and Geography, civil servants, representatives of the Ministry of Environmental Protection, officials in the local self-government responsible for environmental decision-making, representatives of the environmental inspection at the local level, representatives of environmental non-governmental organizations.

Програми Жан Моне Катедре за европско еколошко право представљени на округлом столу „Климатске промене и енергетика” који је организовало Удружење за право енергетике Србије (УПЕС)

11. маја 2021. године Удружења за право енергетике Србије (УПЕС) организовало је Округли сто на тему „Климатске промене и енергетика”. На скупу је дат приказ основних елемената Закона о климатским променама и указано на ефекте Закона о климатским променама, материјалне ефекте енергетике на климатске промене и потребу за адекватним правним оквиром, зелени план ЕУ и искуства држава чланица ЕУ у постављању биланса између климатских промена и потреба за енергијом. Проф. др Мирјана Дреновак-Ивановић, је указала на новине у заштити људских права у контексту климатских промена и улогу

правила Енергетске заједнице и промени домаћег правног оквира. Том приликом, представљен је рад Жан Моне Катедре за европско еколошко право и указано на програме едукације правника у енергетици у оквиру Катедре.

The programs of the Jean Monnet Chair in European Environmental Law were presented at the round table "Climate Change and Energy" organized by the Association for Energy Law of Serbia (UPES)

On May 11, 2021, the Association for Energy Law of Serbia (UPES) organized a round table on the topic "Climate change and energy". The main elements of the Law on Climate Change were presented and the effects of the Law on Climate Change, the material effects of energy on climate change and the need for an adequate legal framework, the EU Green Plan and the experiences of EU member states in setting a balance between climate change and the need for energy. Prof. Dr. Mirjana Drenovak-Ivanović pointed out the novelties in the protection of human rights in the context of climate change and the role of the rules of the Energy Community and changes in the domestic legal framework. On that occasion, the work of the Jean Monnet Chair in European Environmental Law was presented and the training programs for energy lawyers within the Chair were pointed out.

Активности Жан Моне Катедре за европско еколошко право представљене у Српској академији наука и уметности

6. и 7. маја 2021. године, Академијски одбор за заштиту животне средине САНУ, Академијски одбор за материјале САНУ и Одбор за хемију Одељења хемијских и биолошких наука САНУ, организовао је дводневни научно-стручни скуп, под насловом "Пројекат Јадар: шта је познато?", везан за експлоатацију минерала јадарита у Рађевини, у околини Лознице. Планирана изградња рудника са пратећим одлагалиштима јаловине, коришћењем и третманом вода и хемикалија у процесу добијања финалних производа: литијум-карбоната и борне киселине, и утицаја рудника и технолошког процеса екстракције на животну средину изазвао је велике недоумице и страхове домицилног становништва и заинтересовао научно-стручну јавност. Говорећи о правном оквиру који уређује поступке издавања дозвола које је оператер дужан да прибави да би се пројекат „Јадар” реализовао и правним питањима која су тим поводом отворена, проф. др Мирјана Дреновак-Ивановић је указала на значај едукације правника у области заштите животне средине и предмете, семинаре, округле столове, стучне скупове и остале видове едукације који се изводе на Правном факултету Универзитета у Београду у оквиру Жан Моне Катедре за европско еколошко право.

Activities of the Jean Monnet Chair for European Environmental Law presented at the Serbian Academy of Sciences and Arts

On May 6 and 7, 2021, the Academic Committee for Environmental Protection of SANU, the Academic Committee for Materials of SANU and the Chemistry Committee of the Department of Chemical and Biological Sciences of SANU, organized a two-day scientific and professional meeting, entitled "Project Jadar: what is known?", related to the exploitation of jadarite minerals

in Radjevina, in the vicinity of Loznica. The planned construction of a mine with accompanying tailings disposal sites, the use and treatment of water and chemicals in the process of obtaining the final products: lithium carbonate and boric acid, and the impact of the mine and the technological process of extraction on the environment caused great doubts and fears of the resident population and interested the scientific and professional The public. Speaking about the legal framework that governs the procedures for issuing permits that the operator is obliged to obtain in order to realize the "Jadar" project and the legal issues that have been opened on that occasion, prof. Dr. Mirjana Drenovak-Ivanović pointed out the importance of the education of lawyers in the field of environmental protection and the courses, seminars, round tables, professional meetings and other types of education that are conducted at the Faculty of Law of the University of Belgrade within the Jean Monnet Chair for European Environmental Law.

<https://www.sanu.ac.rs/projekat-jadar-sta-je-poznato/>

[https://www.sanu.ac.rs/wp-](https://www.sanu.ac.rs/wp-content/videos/projekat%20jadar/prvi%20dan/06_Mirjana%20Drenovak-Ivanovi%C4%87%20-%20Pravni%20okvir%20za%20A1tite%20%20%20%20BEivotne%20sredine%20u%20projektu%20%E2%80%9DJadar%E2%80%9D_1.mp4)

[content/videos/projekat%20jadar/prvi%20dan/06_Mirjana%20Drenovak-Ivanovi%C4%87%20-%20Pravni%20okvir%20za%20A1tite%20%20%20%20BEivotne%20sredine%20u%20projektu%20%E2%80%9DJadar%E2%80%9D_1.mp4](https://www.sanu.ac.rs/wp-content/videos/projekat%20jadar/prvi%20dan/06_Mirjana%20Drenovak-Ivanovi%C4%87%20-%20Pravni%20okvir%20za%20A1tite%20%20%20%20BEivotne%20sredine%20u%20projektu%20%E2%80%9DJadar%E2%80%9D_1.mp4)

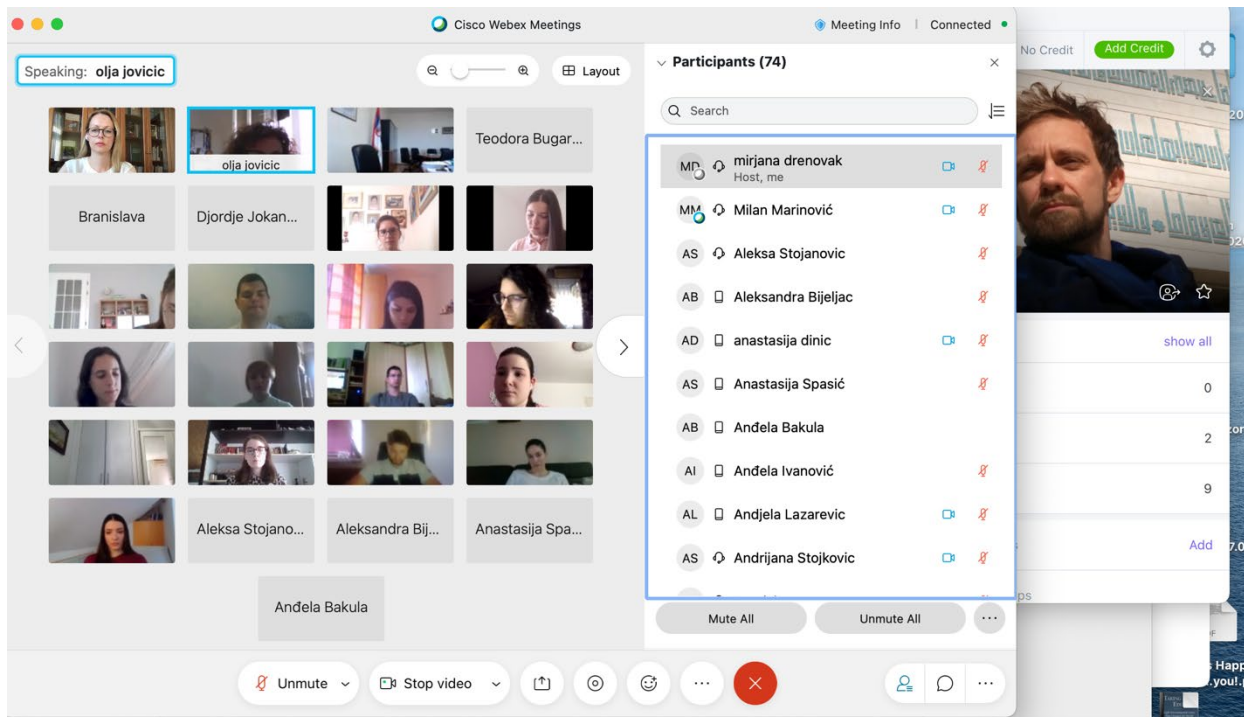
Школа еколошког права: Заштита животне средине као професија - да ли сте спремни да прихватите изазов?

11. и 12. маја 2021. године одржана је седма по реду Школу еколошког права, са темом Заштита животне средине као професија - да ли сте спремни да прихватите изазов? у организацији Правног факултета Универзитета у Београду (*Jean Monnet* Катедре за европско еколошко право) и Фондације др Зоран Ђинђић, а уз подршку Организације за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС) - Мисија у Србији. Првог дана полазници су били у прилици да се упознају са улогама које у заштити животне средине имају Заштитник грађана, Повереник за информације од јавног значаја, јавни тужиоци, привредна комора, цивилно друштво и Правна клиника за еколошко право. Том приликом, полазници школе

су били у прилици да учествују у дискусијама које су отворили: Милан Мариновић, Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности; Бранислава Вучковић, заменица јавног тужиоца у Апелационом јавном тужилаштву у Новом Саду; Олја Јовичић, генерална секретарка Заштитника грађана; Сениша Митровић, руководилац службе за циркуларну економију Привредне коморе Србије; Сара Џојић, секретар Правне клинике за еколошко право; Срђан Матовић, председник Архус центра; Мирко Поповић, РЕРИ. Другог дана полазници су били у прилици да са истакнутим адвокатима у области заштите животне средине учествују у дебати „5 разлога због којих се постаје адвокат специјализован за заштиту животне средине”. Након тога су организоване радионице током које су полазници били у прилици да учествују у решавању хипотетичких случајева. Ментори у раду су били: адвокат Сретен Ђорђевић, адвокат Јован Рајић, и адвокатски приправници Андреа Милошевић, Христина Војводић и Лука Ђорђевић. Адвокатски приправници су и наши алумнисти. Током студија похађали су наставу из предмета Еколошко право и Правна клиника за еколошко право и да су завршили мастер студије еколошкоправног под-модула на нашем факултету.

School of environmental law: Environmental protection as a profession - are you ready to accept the challenge?

On May 11 and 12, 2021, the Environmental Law School was held, with the theme Environmental protection as a profession - are you ready to accept the challenge? organized by the Faculty of Law of the University of Belgrade (Jean Monnet Chair for European Environmental Law) and the Dr. Zoran Đinđić Foundation, and with the support of the Organization for European Security and Cooperation (OSCE) - Mission in Serbia. On the first day, participants had the opportunity to learn about the roles played by the Protector of Citizens, the Commissioner for Information of Public Importance, public prosecutors, the Chamber of Commerce, civil society and the Legal Clinic for Environmental Law in environmental protection. On that occasion, school attendees had the opportunity to participate in discussions opened by: Milan Marinović, Commissioner for Information of Public Importance and Protection of Personal Data; Branislava Vučković, deputy public prosecutor in the Appellate Public Prosecutor's Office in Novi Sad; Olja Jovičić, Secretary General of the Protector of Citizens; Siniša Mitrović, head of the circular economy department of the Serbian Chamber of Commerce; Sara Cojić, secretary of the Legal Clinic for Environmental Law; Srđan Matović, Aarhus Center; Mirko Popović, RERI. On the second day, participants had the opportunity to participate in the debate "5 reasons for becoming a lawyer specialized in environmental protection" with prominent lawyers in the field of environmental protection. After that, workshops were organized during which the participants had the opportunity to participate in solving hypothetical cases. Mentors in the work were: lawyer Jovan Rajić, and trainee lawyers Andrea Milošević and Hristina Vojvodić. Law trainees are also our alumni. During their studies, they attended classes in Environmental Law and the Legal Clinic for Environmental Law and completed their master's studies in the environmental law sub-module at our faculty.

ŠKOLA EKOLOŠKOG PRAVA 2021.

Zaštita životne sredine kao profesija – da li ste spremni da prihvatite izazov?

I dan

14.00 - 18.00h

14.00-14.30

Obraćanje predstavnika Fondacije dr Zoran Đinđić o značaju teme za razvoj programa Fondacije

Misija OEBS kao partner u zaštiti životne sredine u Republici Srbiji

Mr Olivera Zurovac Kuzman, savetnica, Odeljenja za demokratizaciju, Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju - Misija u Srbiji

Zaštita životne sredine: profesija između politike i prava i u čemu je Lorax uspeo, a drugi nisu?

Prof. dr Mirjana Drenovak Ivanović, Jean Monnet Chair in European Environmental Law

14.30 - 15.45

Moć ekološke informacije i zaštita prava na pristup

Milan Marinović, Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti

Zaštitnik građana kao zaštitnik životne sredine

Olja Jovičić, generalna sekretarka, Zaštitnik građana Republike Srbije

Uloga javnog tužioca u zaštiti životne sredine

Branislava Vučković, zamenica javnog tužioca u Apelacionom javnom tužilaštvu u Novom Sadu

15.45-16.00 PAUZA

16.00-17.30h

Kako razvoj učiniti održivim - biti ili ne biti deo cirkularne ekonomije

Siniša Mitrović, rukovodilac Službe za cirkularnu ekonomiju, Privredna komora Srbije

Uloga Pravne klinike za ekološko pravo u razvoju pravnika

Sara Cojić, sekretarka Pravne klinike za ekološko pravo

„Svako ima pravo na život u zdravoj životnoj sredini” - Prava pojedinaca i uloga civilnog društva

Srđan Matović, Arhus centar Kragujevac i Mirko Popović, RERI

17.30h - 18.00h

Diskusija

II dan

12.00-16.00

12.00-13.30

Panel diskusija: 5 razloga zbog kojih se postaje advokat specijalizovan za zaštitu životne sredine

Sreten Đorđević, advokat

Jovan Rajić, advokat

Hristina Vojvodić, advokatski pripravnik

Andrea Milošević, advokatski pripravnik

Luka Đorđević, advokatski pripravnik

moderator: prof. dr Mirjana Drenovak-Ivanović

13.45-14.30 Rad sa studentima u grupama sa panelistima koji su mentori

14.30-16.00 predavljanje rešenja slučajeva i završna diskusija

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

University of Belgrade
Faculty of Law
JEAN MONNET CHAIR IN
EUROPEAN ENVIRONMENTAL LAW

Студенти који похађају програме Жан Моне Катедре за европско еколошко право у сарадњи са Програмом Уједињених нација за развој (УНДП) запослени у Министарству заштите животне средине

Априла 2020. године, закључен је још један у низу споразума између Правног факултет Универзитета у Београду и Програма Уједињених нација за развој (УНДП). На основу споразума, УНДП је подржао рад студената Правне клинике за еколошко право и мастер студија еколошко-правног под-модула, који су били у прилици да припреме Нацрт Закона о заштити животне средине. Студенти ће бити у прилици и да учествују у припреми анализе Европског зеленог договора (*European Green Deal*), Извештаја о обавезама које произилазе за државе чланице ЕУ након усвајања сета стратешких докумената којима се разрађује Европски зелени договор, утицају који ће оне имати на еколошко право Србије. Анализом стратешких и појединачних аката усвојених у државама чланицама ЕУ, студенти су били у прилици и да узму учешће у припреми извештаја о примени Европског зеленог договора после 2035. године и укажу на то како државе чланице виде резултате примене начела одрживог развоја и приступа који произилазе из кружне економије.

У наставку успешне сарадње, четворо студената мастер студија за еколошко право, након три круга селекције, добило је прилику да се, од 15. јуна 2021. године, запосли у Министарству заштите животне средине.

Students attending the programs of the Jean Monnet Chair for European Environmental Law in cooperation with the United Nations Development Program (UNDP) employed by the Ministry of Environmental Protection

In April 2020, another in a series of agreements was concluded between the Faculty of Law of the University of Belgrade and the United Nations Development Program (UNDP). On the basis of the agreement, UNDP supported the work of the students of the Legal Clinic for Environmental Law and the master's study of the environmental-legal sub-module, who had the opportunity to prepare the Draft Law on Environmental Protection. Students will also have the opportunity to participate in the preparation of the analysis of the European Green Deal, the Report on the obligations arising for EU member states after the adoption of a set of strategic documents that elaborate the European Green Deal, the impact they will have on environmental law Serbia. By analyzing the strategic and individual acts adopted in the EU member states, students had the opportunity to take part in the preparation of the report on the implementation of the European

Green Deal after 2035 and to indicate how the member states see the results of the application of the principles of sustainable development and the approach arising from circular economy.

In continuation of the successful cooperation, four students of the master's study in environmental law, after three rounds of selection, were given the opportunity to be employed in the Ministry of Environmental Protection from June 15, 2021.